

Antimobbestrategi for Tjørnegårdsskolen

Tjørnegårdsskolen arbejder med trivsel gennem hele skoleforløbet

Vi mener, positive sociale relationer er vigtige forudsætninger for elevernes faglige læring og identitetsudvikling.

Vores holdning er at:

- Alle børn har ret til værdighed
- Alle børn har ret til at blive accepteret, som de er
- Alle børn skal indgå i et positivt fællesskab
- Alle voksne og børn har ansvar for at skabe et rummeligt, anerkendende og inkluderende fællesskab og læringsmiljø.

Indhold

Indledning.....	3
Plan over trivselsarbejdet på Tjørnegårdsskolen	3
Gensidige forventninger.....	3
Årshjul ved forældremøder	3
Kommunikationen og samarbejdet mellem skolen og hjemmet.....	4
Den røde tråd i trivselsarbejdet på Tjørnegårdsskolen.....	5
Trivselsdage og fælles aktiviteter	5
Trivselsarbejdet fra 0.klasse til 9.klasse på Tjørnegårdsskolen.....	5
Overleveringsprocedurer	8
Digital dannelse på Tjørnegårdsskolen	9
Undervisningsmateriale – oversigt over temaer og faglige mål	9
Tjørnegårdsskolens håndtering af mobning.....	11
Tjørnegårdsskolens handleplan ved mobning	12
Den forebyggende indsats på Tjørnegårdsskolen	12
Den foregribende indsats på Tjørnegårdsskolen	12
Den indgribende indsats	13
Gode råd om mobning	13
Litteratur eller redskaber til trivselsarbejde	16
Litteratur om digital adfærd.....	21
Litteratur om trivsel	21
Litteratur om mobning.....	21
Hjemmesider om mobning.....	22

Indledning

Tjørnegårdsskolens trivselsplan har som formål at støtte op om alle børns læring og trivsel. Trivselsplanen henvender sig til alle voksne med tilknytning til stedet – skolens personale såvel som forældre. Den er tænkt som en orientering til alle om, hvordan vi varetager trivselsarbejdet og som et redskab til den fortløbende indsats for trivsel blandt børnene. Det er således en guide for både forældre, lærere og pædagoger. På Tjørnegårdsskolen arbejder vi med faglig og social trivsel som to forbundne størrelser, da vi mener, at det ene understøtter det andet.

Trivselsplanen indeholder bl.a. en oversigt over den røde tråd i Tjørnegårdsskolens trivselsarbejde, en vejledning i forhold til kommunikation mellem skole og hjem, en plan over arbejdet med digital dannelse og etik, skolens definition på mobning, skolens handleplan – herunder den forebyggende, foregribende samt indgribende indsats mod mobning på Tjørnegårdsskolen, gode råd til forældre og forslag til litteratur og hjemmesider om trivsel.

Plan over trivselsarbejdet på Tjørnegårdsskolen

På Tjørnegårdsskolen forudsætter og forventer vi, at alle tager ansvar for et positivt og anerkendende fællesskab. Medarbejdere, forældre og børn har et fælles ansvar for at skabe rummelige og anerkendende miljøer, hvor der er plads til børn med forskellige forudsætninger. Derfor er trivselssamarbejdet på dagsordenen fra første skoledag.

Vi ønsker hermed at klargøre forventninger til forældre, og hvad forældre kan forvente af pædagoger og lærere på Tjørnegårdsskolen.

Gensidige forventninger

Forældre til et skolebarn fungerer som ”den usynlige klassekammerat” gennem hele skoleforløbet og udgør derved en afgørende rolle i barnets læring og trivsel. Samarbejdet med forældrene er en forudsætning for, at skolen kan lykkes med sin opgave. I samarbejdet med hjemmet lægger vi vægt på gensidig respekt.

Skolens medarbejdere forventer: Engagerede og samarbejdsvillige forældre – der tager ansvar både for eget barn og for de fællesskaber, barnet indgår i.

Forældre kan forvente: Medarbejdere, der lægger vægt på at fortælle, hvad de gør – og hvorfor de gør det og inddrager og informerer forældre. Den bedste måde at følge med i barnets skolegang er at deltage i skolens liv. Forældrene har mulighed for at deltage i undervisningen - som en ekstra ressource i klassen - efter aftale med læreren.

Årshjul ved forældremøder

Ved forældremøder tager kontaktforældre eller et festudvalg ansvar for flere af følgende initiativer:

Madgrupper/legegrupper, madgrupper med alle børns forældre, fællesfødselsdage, fødselsdagsprincipper, drenge/pige arrangementer, arrangementer med børn og forældre (evt. fælles middag i Vandtårnet) og lignende fællesskabende arrangementer.

Det har stor betydning for klassens generelle trivsel hele skolelivet igennem, at der støttes op omkring at styrke det sociale liv blandt børn og voksne.

Skolen afholder:

- Skolebestyrelsen inviterer til to fælles kontaktforældremøder for alle skolens kontaktforældre – enkelte gange med oplæg.
- Et årligt fælles pædagogisk oplæg for hele skolens personale og forældre omkring trivsel, læring og udvikling.

Kommunikationen og samarbejdet mellem skolen og hjemmet

Der kommunikeres i tre instanser: Aula, Min Uddannelse og i GFO'en Tabulex. Der er et enkelt og samlet system under udarbejdelse.

Skriftlig kommunikation mellem skole og hjem foregår primært via Aula/Tabulex.

Forældre kan forvente svar fra lærerne indenfor tre arbejdsdage, og det forventes, at forældre løbende holder sig orienteret om eventuelle beskeder, opslag m.m. i Aula.

Det forventes fra skolens side, at forældre orienterer sig hver uge i ugeplanen, hvor alt praktisk vedrørende klassen og undervisningen formidles. Det kan anbefales at gøre brug af advise-ringsindstillinger i Aula og Tabulex.

Indskolingssamarbejdet mellem skole og hjem foregår bl.a. gennem den løbende kontakt, som forældre har mulighed for ved aflevering af barnet om morgenen. Her er lærerne til stede i klassen fra kl.7.50 til 8.00. Det forventes, at forældrene forlader klassen, så undervisningen kan begynde kl.8.00.

Ved afhentning i GFO'en om eftermiddagen er der ligeledes mulighed for kortere samtaler med pædagogerne.

Tjørnegårdsskolen anvender nationale trivselsmålinger og bruger derudover løbende undersøgelser fra klassetrivsel.dk.

Ved skole-hjemsamtaler får forældrene individuelle tilbagemeldinger vedrørende det enkelte barns trivsel og læringsudvikling.

Ved forældremøder får forældrene fælles generelle tilbagemeldinger vedrørende hele klassens trivsel og sociale liv.

Indskoling og mellemtrin afholder to forældremøder om året, én årlig skole-hjemsamtale og ekstra samtaler vedrørende de børn, hvor skolen eller forældre oplever et behov.

I indskolingen deltager klassens to hovedlærere og klassepædagog i samtlige skole-hjemsamtaler.

På mellemtrinnet deltager klassens to hovedlærere og årgangspædagoger i samtalerne efter behov. Samtalernes indhold er trivsel og faglighed.

I udskolingen afholdes der to skole-hjemsamtaler om året. Alle lærerne deltager i tre samtaler: to i hovedklassen samt en i en anden klasse, hvor det giver mening.

7. klasse: Hovedlærerne har første samtalerunde alene, og faglærerne er med anden gang.

8. klasse: Afgøres inden for trinnet.

9. klasse: Faglærere er med første gang, og hovedlærerne er alene anden gang. Dog kan anden samtalerunde erstattes af samtaler med enkelte elever, hvor der skrues op for tiden.

De første samtaler i 9. klasse afholdes tæt på efterårsferien, så eleverne har en mulighed for at forbedre sig. Hovedlærerne sørger for at tage faglærerne med på råd, før samtalerne fastlægges.

Klassens lærere planlægger som udgangspunkt forældremøder og dagsorden i samarbejde med kontaktførelserne. (Læs i øvrigt om kontaktførelsernes funktion).

Den røde tråd i trivselsarbejdet på Tjørnegårdsskolen

Trivselsdage og fælles aktiviteter

Tjørnegårdsskolen varetager trivselsarbejdet løbende i de enkelte klasser og som samlet skole på fastlagte omlagte undervisningsdage. Det er vigtigt, at alle børn på Tjørnegårdsskolen føler sig som en del af det store fællesskab. Derfor samles skolen ugentligt til morgensamling, og vi omlægger to gange om året undervisningen til trivselsdage, hvor alle klasser deltager.

Omlagte dage på året:

1. trivselsdag er sidste tirsdag i september:

Dagen planlægges i afdelinger og i trin. Det er muligt selv at skabe indhold på dag som rammer årgangene bedst muligt i forhold til at arbejde med trivsel og fællesskaber.

2. trivselsdag er første fredag i marts:

Dagen planlægges med venskabsklasserne: 1.klasse med 4.klasse og 7.klasse, 2.klasse med 5.klasse og 8.klasse, 3.klasse med 6.klasse og 9.klasse. 0.klasserne arbejder med egne trivselsaktiviteter.

En gruppe på ca. 75 elever med ca.5-6 voksne beslutter selv, om de laver en fælles dag eller deler sig op i mindre grupper i en lodret struktur.

Min skole – min ven”. Det er muligt at medvirke i Red Barnets trivselsdag, som afholdes den første fredag i marts. Klasserne kan arbejde med materialet fra Red Barnet.

Læs evt. mere om dagen her: <http://megafonen.redbarnet.dk/Introduktion.aspx?ID=4461>

Trivselsarbejdet fra 0.klasse til 9.klasse på Tjørnegårdsskolen

	Forældre	Pædagoger	Lærere
0.klasse	<p>Ved 1. forældremøde: Valg af klasserepræsentanter Valg til festudvalget Valg af kasserer til klassekassen</p> <p><u>I løbet af året:</u></p>	<p>Ved 1. forældremøde: Oplyser om GFO'ens tilbud og aktiviteter</p> <p><u>I løbet af året:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Årgangspædagog(erne) varetager trivselsarbejde i samarbejde 	<p>Ved 1. forældremøde: Informerer om skoledagen Informerer om fagene Informerer om forventninger</p> <p><u>I løbet af året:</u></p>

	<ul style="list-style-type: none"> Afholder madgrupper Arrangerer morgenmad to gange årligt for børn, forældre, pædagoger og lærere <p><u>2.forældremøde:</u> Klassens kontaktfarældre planlægger i samarbejde med klassens lærere og klassepædagog(er) indhold og dagsorden.</p>	<p>med klassens børnehaveklasselærer, bl.a. gennem elevsamtaler, bevægelse og lege</p> <ul style="list-style-type: none"> Årgangspædagog(erne) deltager i skole/hjem samtalerne Afholder børnemøder 	<ul style="list-style-type: none"> Gennemfører mindst to årlige trivselsundersøgelser Planlægger trivselsdag i samarbejde men klassepædagogen Arbejder bl.a. med sociale mål, klasseregler og konfliktløsnings-modeller i klassen Afholder klassemøder efter behov Afholder én årlig skolehjem samtale og to efter behov, og to årlige forældremøder Afholder møder vedr. elever ved behov Sender klassebamsen med et barn hjem hver uge
	Forældre	Pædagoger	Lærere
1.klasse og 2.klasse	<p><u>Ved 1. forældremøde:</u> Valg af klasserepræsentanter Valg til festudvalget Valg af kasserer til klassekassen</p> <p><u>I løbet af året:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Afholder madgrupper Arrangerer morgenmad to gange årligt for børn, forældre, pædagog(er) og lærere <p><u>2.forældremøde:</u> Klassens kontaktfarældre planlægger i samarbejde med klassens lærere og klassepædagog indhold og dagsorden.</p>	<p><u>Ved 1. forældremøde:</u> Oplyser om GFO'ens tilbud og aktiviteter</p> <p><u>I løbet af året:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Årgangspædagog(erne) varetager trivselsarbejde i samarbejde med klassens lærere, bl.a. gennem elevsamtaler, bevægelse og lege Årgangspædagog(erne) deltager i skole/hjem samtalerne Afholder børnemøder <p><u>Særligt for 2. årgang:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Planlægning af lejrskole til Ganløse Afholder overleveringsmøder med Vandtårnets pædagoger 	<p><u>Ved 1. forældremøde:</u> Informerer om skoledagen, fagene og forventninger</p> <p><u>I løbet af året:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Gennemfører mindst to årlige trivselsundersøgelser Planlægger trivselsdage i samarbejde men klassepædagogen(erne) Fortsætter arbejdet med sociale mål, osv. Afholder klassemøder efter behov Afholder én årlig skolehjem samtale og to efter behov, og to årlige forældremøder Afholder møder vedr. elever ved behov Planlægning af lejrskole til Ganløse (2.årgang)
	Forældre	Pædagoger	Lærere
3.klasse	<p><u>Ved 1. forældremøde:</u> Valg af klasserepræsentanter Valg til festudvalget Valg af kasserer til klassekassen</p> <p><u>I løbet af året:</u></p>	<p>Pædagoger i GFO Vandtårn</p> <p>Klassepædagogen deltager i forældremøder og skole/hjem samtaler med et særskilt indlæg om trivsel.</p>	<p><u>Ved 1. forældremøde:</u> Informerer om forventninger, skoledagen og fagene</p> <p><u>I løbet af året:</u></p>

	<ul style="list-style-type: none"> Afholder madgrupper Arrangerer morgenmad to gange årligt for børn, forældre, pædagoger og lærere <p><u>2.forældremøde:</u> Klassens kontaktførelse planlægger i samarbejde med klassens lærere og klassepædagog indhold og dagsorden.</p>	<p>Deltager i netværksmøder og andre fora der omhandler børnenes/barnets trivsel.</p> <p>Samarbejder med lærere/forældre om klassens trivsel.</p> <p>Pædagoger i Fritidsklubben</p> <p>Fra april til sommerferien, deltager pædagoger fra fritidsklubben. ca. 2 tim/ugl. I 3.klasserne.</p> <p>Deltager i klassens sidste forældremøde inden sommer – og informerer om aktiviteter og tilbud.</p> <p>I juni måned inviteres alle 3. klasser på introdag i Fritidsklubben.</p> <p>Fælles overlevering af børn til 4. klasse teamet</p>	<ul style="list-style-type: none"> Gennemfører mindst to årlige trivselsundersøgelser Planlægger trivselsdage i samarbejde men klassepædagogen Arbejder bl.a. med sociale mål, klasseregler og konfliktløsningsmodeller i klassen Afholder klassemøder efter behov Afholder én årlig skolehjem samtale og to efter behov, og to forældremøder årligt Afholder møder vedr. elever ved behov Arbejder med den kommende overgang til mellemtrinnet
	Forældre	Pædagoger	Lærere
4.klasse	<p>1.forældremøde er fælles for hele årgangen. Her deltager en repræsentant fra skolebestyrelsen også og fortæller om livet på mellemtrinnet. Derudover deltager årgangens lærere og pædagoger</p> <p><u>Ved 1.forældremøde:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Oplæg for forældre omkring netetik og forælderollen i forhold til digital kommunikation Kontaktførelse vælges (igen) Der aftales årshjul vedr. klassearrangementer, madgrupper mm. Der vælges evt. forældre til at tage ansvar for turen til Lejre i 5.klasse Aftaler/drøftelser vedr. sociale medier og digital etik <p><u>2. forældremøde:</u> Klassens kontaktførelse planlægger i samarbejde med klassens lærere og klassepædagog indhold og dagsorden</p>	<p><u>Ved 1.forældremøde:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Oplyser om Vandtårnets aktiviteter og tilbud. Informerer om trivselsarbejde <p><u>I løbet af året:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Årgangspædagogen deltager i lejrskolen Årgangspædagogen varetager trivselsarbejde i samarbejde med klassens lærere, bl.a. gennem elevsamtaler Årgangspædagogen deltager i udvalgte skole-hjem samtaler Der afholdes opfølgende samtaler vedr. overleveringen fra indskoling til mellemtrin 	<p><u>Ved 1.forældremøde:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Informerer om de nye fag Informerer om lejrskolen Giver tilbagemelding og handleplan vedr. trivselsundersøgelser <p><u>I løbet af året:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Gennemfører mindst to årlige trivselsundersøgelser Planlægger trivselsdage i samarbejde med klassepædagogen Arbejder bl.a. med styrkepædagogik, sociale mål og klasseregler i klassens tid Afholder én årlig skolehjem samtale og to forældremøder Afholder møder vedr. elever ved behov I løbet af efteråret gennemføres der trivselsmøder på tværs af årgange, hvor klasserne

			mødes og interviewer hinanden. Klasserne inviterer ligeledes hinanden til kortere fælles aktiviteter
	Forældre	Pædagoger	Lærere
5.klasse og 6.klasse	<p>Begge årlige forældremøder planlægges i samarbejde mellem kontaktførelde og lærere</p> <p>Et udvalg af forældrene planlægger og deltager i turen til Lejre</p> <p>Særligt for 6.årgang: Der laves aftaler i forældregruppen vedr. samværsformer i fritiden, hjemmetider mm.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Årgangspædagogen varetager trivselsarbejde i samarbejde med årgangens lærere bl.a. gennem elevsamtaler og trivselsundersøgelser • Årgangspædagogen deltager evt. i turen til Lejre • Årgangspædagogen deltager i udvalgte skole-hjem samtaler og møder vedr. elever ved behov • Årgangspædagogen deltager i overleveringen til udskolingen 	<ul style="list-style-type: none"> • Fortsætter og gentager trivselsarbejdet fra 4.klasse • Deltager i turen til Lejre i dagtimerne i 5.klasse. • I løbet af efteråret gennemføres der trivselsmøder på tværs af klasser og årgange • Afholder én årlig skole-hjem samtale og to forældremøder • Afholder møder vedr. elever ved behov • Varetager overleveringen til udskolingen
	Forældre	Pædagoger	Lærere
7.klasse-9. klasse	<p><u>Ved 1. forældremøde:</u> Valg af kontaktførelde Valg til festudvalget Val af kasserer til til klassekassen</p> <p>Der afholdes særlige arrangementer for forældrene med fokus på rusmidler, trivsel og ungdomsliv, digitale danselse med pædagogisk konsulent</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pædagoger fra 6. klasse deltager i udvalgte skole-hjem samtaler og møder med nye lærere vedr. elever med behov 	<ul style="list-style-type: none"> • Afholder UPV, hvor lærer og elev sætter et fagligt, personligt og socialt mål og har efterfølgende samtaler derom • Afholder netværksmøder der vedr. elever efter behov • Afholder pige- og drengemøder • Planlægger studieture i samråd med eleverne • Afholder elevsamtaler med fokus på job og uddannelse – herunder også trivsel og drømme

Overleveringsprocedurer

For at sikre den bedst mulige sammenhæng for børnene på Tjørnegårdsskolen både fagligt og socialt har ledelse har i samarbejde med skolebestyrelsen udarbejdet overleveringsprocedurer, der tager højde for børnenes trivsel i forbindelse med lærer- og pædagogskift. Dette vedrører hovedsageligt de overgange børnene oplever mellem skolens afdelinger. Ved overleveringen deltager som minimum klassens nuværende og kommende klasselærere og pædagoger. Der er udarbejdet spørgsmål til lærere, forældre og børn.

Digital dannelse på Tjørnegårdsskolen

På Tjørnegårdsskolen varetager vi den digitale dannelsesproces som en bevidst udvikling fra at være it-kompetent til at blive digitalt dannet. Vi ønsker gennem arbejdet med digitale redskaber at lære vores børn og unge på den ene side at tage mediernes muligheder i forhold til identitetsdannelse og sociale fællesskaber til sig, og på den anden side at passe på sig selv og forholde sig kritisk til selvsamme medier. De skal således lære at færdes i det digitale med kritisk sans. Det er de voksnes ansvar at tage vare på denne læringsproces.

Ved alle forældremøder vedtages der spilleregler vedr. den digitale kommunikation.

Undervisningsmateriale – oversigt over temaer og faglige mål

0. klasse

”Hvas er nettet” dækker målene:

- Eleven kan logge på med sin kode
- Eleven har viden om, hvad man må og ikke må på nettet

1. klasse

”Velkommen på nettet” dækker målene:

- Eleven kan anvende IT til hverdagskommunikation
- Eleven har viden om digital kommunikation i skrift, billede og lyd

2. klasse

”Hvem skriver du med?” dækker målene:

- Eleven kan sætte sig ind i afsenderens eller modtagerens oplevelse af kommunikationen
- Eleven har viden om modtager- og afsenderforhold i digital kommunikation

3. klasse

”Digital identitet” dækker målene:

- Eleven kan begå sig i et virtuelt univers
- Eleven har viden om digitale profiler og digital kommunikation

4. klasse

”Digitale fodspor” dækker målene:

- Eleven kan forholde sig bevidst til konsekvenserne af sin færden på internettet
- Eleven har viden om digitale fodspor

5. klasse

”Når du siger noget på nettet” dækker målene:

- Eleven kan vurdere konsekvensen af ytringer på internettet
- Eleven har viden om muligheder og faldgruber for kommunikation på internettet

6. klasse

”Digital samarbejde” dækker målene:

- Eleven kan videndele og samarbejde via internettet
- Eleven har viden om samarbejds muligheder på internettet

7. klasse

“God stil på nettet” dækker målene:

- Eleven kan diskutere etiske spørgsmål vedrørende kommunikation på internettet
- Eleven har viden om kommunikations-etik

8. klasse

“Digital kommunikation” dækker målene:

- Eleven kan vælge digitale teknologier i forhold til situationen
- Eleven har viden om digitale teknologiers kommunikationsmuligheder

9. klasse

“Digital dannelse” dækker målene:

- Eleven kan diskutere betydningen af digitale kommunikationsteknologier for eget liv og fællesskab
- Eleven har viden om sammenhængen mellem digitale teknologier og kommunikation

Tjørnegårdsskolens håndtering af mobning

Tjørnegårdsskolen tolererer ikke mobning eller ekskludering fra fællesskabet, og vi arbejder ud fra følgende definition af mobning:

Definition af mobning

Mobning er gruppens systematiske forfølgelse eller udelukkelse af en enkelt person på et sted, hvor denne person er tvungen til at opholde sig.

Kilde: Helle Rabøl Hansen: Grundbog mod mobning, Gyldendals Lærebibliotek, 2005

Tjørnegårdsskolen arbejder ud fra Undervisningsmiljøloven § 1 c.

Når skolen konstaterer problemer med det psykiske undervisningsmiljø i form af mobning, så skal skolen udarbejde en handleplan og gennemføre de planlagte foranstaltninger, som er beskrevet i handleplanen. Handleplanen er et tillæg til Trivselsplanen.

Mobning kan foregå på forskellige måder:

- Når børn gentagne gange bliver slået, kaldt navne, de ikke bryder sig om, eller når der gøres grin med deres udseende, tøj, interesser, familie eller lignende
- Når børn holdes udenfor, ikke inviteres med i lege, og når der tales dårligt om dem bag deres ryg
- Handlinger uden ord ved brug af grimasser, gestus, ved at vende vedkommende ryggen, eller ved ikke at efterkomme en persons ønsker for at irritere eller såre
- Via sms, chat og mails i form af ubehageligheder og trusler, eller at børn holdes uden for det digitale fællesskab

Roller i mobbesituationer:

Børn har forskellige roller i mobbesituationen:

- De, der bliver mobbet
- De, der mobber
- Medløbere
- Det tavse flertal
- De, der forsvarer

Konflikt, drilleri eller mobning

Der forekommer ofte konflikter og drillerier, når børn er sammen. Dette skal dog ikke forveksles med mobning. Det er vigtigt at have in mente, at:

- En konflikt er en uoverensstemmelse mellem to *ligeværdige personer*
- Drillerier ofte er spontane og ment sjove. Disse kan godt opfattes hårde, men hensigten er ikke eksklusion fra fællesskabet

Tjørnegårdsskolens indsats ved mobning

Tjørnegårdsskolens arbejder ud fra tre indsatsområder:

- **Den forebyggende indsats** har som mål at skabe en god trivsel og god stemning i klasserne
- **Den foregribende indsats** har som mål at opfange tegn på mistriksel og gribe ind
- **Den indgribende indsats** træder i kraft, når mobningen er konstateret

Den forebyggende indsats på Tjørnegårdsskolen

Tjørnegårdsskolen har et sundhedsteam bestående af ledelsen, skolepsykologen, ressourcecenterkoordinatoren, sundhedsplejersken, tale/hørepedagogen og fremskudte rådgivere.

- Den generelle forebyggende indsats består bl.a. af ovennævnte trivselsarbejde fra 0.klasse til 9.klasse
- To gange årligt udarbejder klasselærerne i samarbejde med teamet omkring klassen trivselspapirer for hver klasse. Disse trivselspapirer behandles af Sundhedsteamet.
- Skolebestyrelsen har vedtaget samværsregler, som gælder for hele skolen
- Klasserne diskuterer løbende normer og regler for samvær. Eleverne er med til at definere egne klasseregler
- Gode normer for brug af digitale medier diskuteres hjemme, og i klassen arbejdes der med digital dannelse ud fra ovennævnte materiale fra Center for Digital Dannelse
- Venskabsklasser er etableret på tværs af klassetrin. Klasserne er venskabsklasser således: 0. klasse er venner med 3. klasse, 1. klasse er venner med 4. klasse, 2. klasse er venner med 5. Klasse, 3. klasse er venner med 6. klasse, 4. klasse er venner med 7. klasse, 5. Klasse er venner med 8. Klasse og 6. klasse er venner med 9.klasse
- Skolens personale går aldrig forbi et barn, der er ked af det. Vi stopper op og hører, hvad der er i vejen og inddrager om nødvendigt barnets klasselærer
- Der er synlige gårdvagter med gule veste til stede i alle børnenes pauser
- Skolen forventer, at alle – lærere, pædagoger, børn og forældre – reagerer øjeblikkeligt, hvis de er vidne til, at et barn udsættes for trusler, krænkende sprogbrug, fysiske overgreb eller anden form for nedværdigende behandling
- Skolen forventer, at der på forældremøder tales om klassens trivsel og årshjul. Herunder fødselsdagspolitik, etablering af madgrupper og andre sociale arrangementer, og at der vedtages fastlagte aftaler
- Klassetrivselsundersøgelse to gange om året. Løbende arbejde med elevens personlige udvikling og trivsel i Min Uddannelse
- Der er skemalagt trivsel og bevægelse, som giver mulighed at arbejde med klassens fællesskab

Den foregribende indsats på Tjørnegårdsskolen

- Klassens lærere og forældre skal være opmærksomme på forandringer i klassens sociale trivsel og forandringer hos den enkelte elev
- Forældre henvender sig til klasselæreren ved mistanke om mistriksel eller mobning i klassen
- Klasselæreren reagerer på mistanke om mobning ved at tale med de involverede børn og inddrage relevante forældre
- Lærere og pædagoger anvender trivselsundersøgelser aktivt og reagerer ved tegn på mistriksel for både enkelte elever og klasser

Den indgribende indsats

Ved konstatering af mobning i en klasse reagerer involverede lærere og pædagoger straks ved i fællesskab at træffe beslutning om en række konkrete initiativer, der matcher problemet.

Dette **kan** være:

- Samtale med den, der er udsat for mobning
  1. Den voksne lytter aktivt og deltagende og spørger ind til oplevelsen gennem konkrete spørgsmål. Formålet er, at barnet får læsset af
  2. Udvis forståelse for barnets situation, og løft skylden af barnets skuldre
  3. Den voksne fortæller barnet, hvad han/hun har tænkt sig at gøre
  4. Barnet hjælpes frem til en eller to håndterbare beslutninger om, hvordan denne skal agere i forhold til den aktuelle situation
- Samtale med mobberen/mobberne, hvor skolens holdning til mobning markeres fast og bestemt. Der drøftes, hvad mobberen skal ophøre med i forhold til den mobbede. Forslagene skal om muligt komme fra mobberen selv
- Samtale med tilskuerne, der opfordres til handling
- Opfølgende samtaler med alle involverede parter
- Kontakt til de berørte forældre. Her er formålet at kortlægge og finde løsninger i samarbejde med forældrene
- Klassemøde, hvor problemet afdækkes, og der indgås aftaler om, hvordan mobningen bliver stoppet
- Kontakt til klassens kontaktførelse, der indgår i planlægningen af et eventuelt forældremøde, hvor problemet tages op, og løsningsforslag drøftes
- Kontakt til klassens forældrerepræsentanter, der indgår i planlægningen af sociale arrangementer med det formål at samle klassen omkring en række positive oplevelser
- Kontakt til skolens ressourcecenter
- Inddragelse af skolens ledelse

Husk at følge op på de tiltag og aftaler, der er blevet besluttet omkring mobbesituationen.

Gode råd om mobning

10 forældreråd om forebyggelse af mobning

Nr.	Råd	Hvorfor
1	Tal ikke dårligt om dine børns klassekammerater – eller om deres forældre.	Det forstyrrer barnets opbygning af kammeratskabsnetværk. Forældreattituder påvirker også hele klassens tolerancekultur. Det er vigtigt at adskille handling fra person.
2	Støt dit barn i at dyrke mange forskellige bekendtskaber på kryds og tværs i klassen.	Det er en styrke for barnet at have flere bekendtskaber at bygge på. Samtidig mindsker det risikoen for, at nogle klassekammerater er meget isolerede.
3	Sæt spot på "usynlige" kammerater i dit barns klasse. Børn, der ikke nævnes, aldrig er med hjemme eller lign.	"Usynlige" klassekammerater kan være isolerede mobbede børn, der trænger til at blive trukket med ind i lege og aftaler.
4	Tilskynd dit barn til at forsvare den kammerat, der ikke kan forsvare sig selv.	Det er især håndsækningen fra en klassekammerat, der bryder isolationen omkring barnet, der mobbes.

5	Giv invitationer til børnefødselsdage fra klassekammerater høj prioritet. Dvs. sørg for, at dit barn så vidt muligt tager med til alle fødselsdage.	Det udtrykker respekt for klassekammeraten, der har fødselsdag, at invitationen tages alvorligt.
6	Fortæl dit barn, at fødselsdagsfester er forskellige, og det er en del af det spændende ved at komme ud.	Barnet med lavstatus i klassen kritiseres ofte for fødselsdagens indhold. De fleste børn bliver ulykkelige, når de rammes på deres familieintimitet. Forskellige fødselsdagsformer øger spændingen.
7	Når du selv holder fødselsdag for dit barn, så husk den sociale fødselsdagspolitik: Alle, ingen eller alle piger eller alle drenge. Denne ordning opfattes som retfærdig af de fleste børn.	Selektive fødselsdagsinvitationer markerer manglende respekt for klassen som et samlet konkret fællesskab. At blive sprunget over i rækken af inviterede gæster opleves meget smertefuldt.
8	Priorité samvær med de andre forældre i klassen.	Socialt samvær i forældregruppen smitter af på det sociale samvær eleverne imellem.
9	Støt lærere og pædagoger, når der arbejdes med det sociale liv i klassen.	Lærere, der sætter konkrete initiativer i gang for at forbedre det sociale liv i klassen, har brug for forældreopbakning, så projektet ikke mislykkes.
10	Brug forældrerepræsentanter og skolebestyrelse i anti-mobbearbejdet.	Forældrerepræsentanterne og skolebestyrelse kan være med til at gøre mobbeindsatsen til en top-prioriteret skoleindsats

Kilde: "Grundbog mod mobning" af Helle Rabøl Hansen, 2005.

10 forældreråd til et mobbet barn

Nr.	Råd
1	Sig aldrig: "Du skal bare lade som ingenting." Det er lige præcis det, dit barn ikke kan.
2	LYT til dit barns fortællinger.
3	SPØRG ind til dit barns fortællinger, så han eller hun får "læsset" det hele af.
4	Løft skylden væk fra barnets skuldre.
5	Vis forståelse – vær solidarisk, men.. ...lad vær med at blive gal eller aggressiv på de andre børn – det hjælper ikke dit eget barn.
6	Hvis du vurderer, at dit barn står i en situation, som han eller hun ikke kan ændre på, så henvend dig til læreren eller lærerteamet.
7	Henvend dig også til pædagogerne i fritidsordningen.
8	Henvend dig evt. også til andre forældre i klassen, som du er på god fod med. Formålet med henvendelserne er at skabe en positiv alliancering omkring barnet.
9	Lykkes det ikke, bør du henvende dig til skoleledelsen.
10	Styrk dit barns selvværd med værdsættelse og nærvær.

Kilde: "Grundbog mod mobning" af Helle Rabøl Hansen, 2005.

5 forældreråd til barn, der mobber

Nr.	Råd
1	Fokuser på selve mobningen. Det er mobningen, der er uacceptabel – ikke barnet.
2	Få dit barn til at føle sig ansvarlig, og støt dit barn i at ændre adfærd.

3	Kontakt den mobbedes forældre, for at få belyst sammenhængen.
4	Kontakt dit barns klasselærer eller klassepædagog.
5	Vær åben, hvis du får en henvendelse fra skolen eller andre forældre om, at dit barn mobber.

Kilde: "Grundbog mod mobning" af Helle Rabøl Hansen, 2005.

Klagevejledning

Vejledning til elever og forældre, der vil klage over en skoles manglende antimobbestrategi eller en konkret handlingsplan i forbindelse med konstaterede problemer med det psykiske undervisningsmiljø i form af mobning eller lign.

En elev kan klage over en skoles manglende antimobbestrategi eller over en handlingsplan udarbejdet af skoleledelsen i en konkret sag.

Klagen skal være begrundet.

Er eleven undergivet en forældremyndighed kan klagen også indgives af forældremyndighedsindehaveren. Ved forældremyndighedsindehaverens klage inddrages eleven efter alder og modenhed.

Klagen indgives til skolens ledelse.

Skolens ledelse videregiver klagen til skolechefen, der på vegne af Kommunalbestyrelsen, vurderer om der er grundlag for at give klager helt eller delvis medhold.

Hvis klageren ikke får fuldt medhold sender skolechefen klagen, begrundelsen for afgørelsen og vurderingen videre til Dansk Center for Undervisningsmiljø.

Dansk Center for Undervisningsmiljø afgør klagen.

Centrets afgørelse kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Handlingsplan for situationer med mobning på Tjørnegårdsskolen

Dette værktøj kan bruges i situationer, hvor Tjørnegårdsskolen har konstateret, at der foregår mobning, og vi skal udarbejde en handlingsplan.

Det er vigtigt, at indsatserne i handlingsplanen er målrettet de problemer vi ser i elevgruppen og årsagerne til, at de er opstået.

Handlingsplansværktøjet består af fem trin

1. Indledende overvejelser

Hvad ved vi allerede om det, der foregår?

Er der brug for akutte tiltag her og nu?

Hvem skal inddrages i arbejdet med at udarbejde handlingsplanen?

2. Afdækning: Årsagen til problemerne med mobning undersøges

Hvordan er den sociale dynamik mellem eleverne?

Hvilke problemer peger undersøgelsen på?

Hvilke overordnede temaer handler problemerne om?

3. Temaer og indsatser

Hvilke indsatser indenfor hvert tema skal igangsættes?

Hvilke tegn på at indsatsen virker ønsker vi at se?

Hvordan følger vi op?

Hvordan virker de enkelte indsatser?

4. Status og opfølgning på situationen

Hvordan virker handlingsplanen overordnet set?

Er indsatserne i handlingsplanen tilstrækkelige til at løse problemerne?

5. Det videre arbejde

Hvordan følger vi op på eleverne?

Hvordan sikrer vi, at der ikke opstår mobning eller lignende igen?

Opmærksomhedspunkter

Handlingsplanen er et arbejdsdokument: Arbejdet med de forskellige indsatser bør løbende evalueres. Hvis de ikke virker, reviderer man planen og arbejder videre med andre indsatser.

Informering af forældre: Det er en pligt at informere forældre om det, deres barn er berørt af, men vær obs på ikke at dele personlige oplysninger om eleverne til andre forældre. I tillæg til informering om handlingsplanens indhold, skal vi også huske at informere berørte elever og forældre om, hvordan arbejdet med indsatserne går og om eventuelle justeringer i planen.

Skole-hjem-samarbejde: Alle de voksne omkring eleverne har et ansvar, når der foregår mobning.

1. Indledende overvejelser

I denne del udfylder I alle de indledende overvejelser om det, der foregår, både i forhold til hvad vi ved, hvilke elever, der er indblandet og hvilke akutte tiltag, der er brug for.

Elev:

Klasse:

Dato:

Hvem er tovholder på handlingsplanen?

Hvem skal inddrages i arbejdet med at lave handlingsplanen?

Hvordan er I blevet opmærksomme på, et der foregår noget, som kræver en handlingsplan?

Beskriv hvad I allerede ved om det der foregår

Hvilke elever er involverede (ud fra den viden I har nu)?

Hvor foregår det typisk? (f.eks. digitalt, i bestemte undervisningstimer, frikvarter, fritid)

Hvad foregår der?

Hvordan vil I beskrive eleverne i gruppen og deres relationer og roller?

Hvis situationen ikke er ny, hvordan har skolen tidligere forsøgt at løse problemerne?

Baseret på nuværende viden, er det så nødvendigt med akutte tiltag (midlertidige indsatser)

for at gribe ind med det samme? F.eks. ekstra støtte til bestemte elever, ekstra gårdvagt, ekstra undervisning, samtaler med bestemte elever.

2. Afdækning: Årsagen til problemerne med mobning

I denne del laver vi en afdækning af de sociale mønstre i elevgruppen.

Afdæk situationen når der foregår mobning eller lignende til at undersøge det, der foregår og årsagerne bag det. Baseret på afdækningen, udvælger vi de overordnede temaer, som vi mener situationen handler om.

At være nysgerrige på alle de forskellige roller og positioner omkring eleverne; både dem, vi ved, er direkte involverede i Hvordan har I lavet jeres afdækning?

Hvordan har I lavet afdækningen?

F.eks. det skrevne materiale om klassen, elevinterviews, observationer, forældreinterviews, sociogram, spørgeskema e.l.

Hvad peger jeres undersøgelse på?

Husk at fokusere både på dynamikken i gruppen og mellem enkelte elever

Hvilke overordnede temaer handler det om?

F.eks. grov sprogbrug, lav tolerance for forskellighed, digital kommunikation, højt konfliktniveau, frygt for at blive holdt udenfor e.l.

Tema 1

Tema 2

Tema 3

3. Temaer og indsatser

I denne del skal vi beskrive det arbejde, som vi vil gøre for at ændre de svære dynamikker, og for at skabe et trygt og godt undervisningsmiljø i elevgruppen.

Baseret på de overordnede temaer, vi fandt i afdækningen, skal vi vælge de konkrete indsatser, I vil igangsætte. For hver indsats skal vi beskrive de tegn, som vi ønsker at se, for at vurdere, om det virker. Brug skemaerne til at notere løbende. Husk at handlingsplanen er et dynamisk dokument.

Målet er, at handlingsplanen bliver et effektivt pædagogisk værktøj for jeres praksis.

Temaer

Indsats: Hvilke konkrete indsatser vil I sætte i gang for at løse problemerne?

Tegn på at indsatsen virker: Hvilke tegn ønsker vi at se for at vide, at indsatserne har den ønskede effekt? Det kan være helt konkrete ændringer, som f.eks. at flere elever tør tage ordet eller række hånden op i timerne, at flere elever er sammen på tværs, at der er færre konflikter eller at elever ikke er alene i frikvartererne.

Løbende evaluering af indsats: Kan vi se konkrete tegn på, at indsatserne virker? Ændrer indsatserne på dynamikkerne i elevgruppen?

4. Status og opfølgning på situationen

Arbejdet med handlingsplanen er dynamisk, og i skemaet i trin 3 kan vi løbende tilføje og

ændre i de forskellige indsatser. I tillæg til den løbende evaluering kan vi lægge opfølgende statusmøder på situationen ind med jævne mellemrum. For at kunne vurdere, om den samlede indsats virker, er det vigtigt, at vi bevarer den nysgerrige tilgang, som vi havde under afdækningen, og løbende holder øje og taler med elever og forældre.

Arbejdet fortsætter indtil problemerne er ophørt og gruppen igen har et trygt undervisningsmiljø, hvor der er plads til alle.

Oplever eleverne/forældrene/ det pædagogiske personale, at
handlingsplanen har virket?

Hvad har virket/ hvad har ikke virket?

Hvorfor har det virket/ hvorfor har det ikke virket?

5. Det videre arbejde

Hvordan vil I sikre, at elever, der har været berørte af denne situation, får den nødvendige hjælp og støtte fremover?

Hvordan vil I arbejde for, at skolen fremadrettet undgår situationer med mobning eller lignende og sikrer et trygt undervisningsmiljø for alle elever?

Er der erfaringer fra håndtering af sagen, som vi skal informere til skolens bestyrelse?

Litteratur eller redskaber til trivselsarbejde

Litteratur om digital adfærd

- Sex og samfund materiale, www.sexogsamfund.dk
- Camilla Mehlsen: Teknologiens testpiloter – 10 ting der ruster børn og unge til en digital fremtid; Forlaget MindSpace 2016
- Imran Rashid: Sluk – kunsten at overleve i en digital verden; Lindhardt og Ringhof 2017
- Jeppe Bundsgaard: Digital dannelse; Danmarks lærerforening 2017

Litteratur om trivsel

- Per Schultz Jørgensen: Robuste børn; Kristeligt dagblads forlag 2017
- Martin Seligman: At lykkes – en perspektivrig positiv psykologi om lykke og trivsel; Forlaget MindSpace 2014
- Gry Bastiansen: Børn med eksplosiv adfærd – et kursus i positiv udvikling; Akademisk Forlag 2013
- Helle Fisker og Gry Bastiansen: Positiv psykologi og styrketræning; Akademisk Forlag 2012

Litteratur om mobning

- Helle Rabøl Hansen: Grundbog mod mobning; Gyldendals lærerbibliotek 2005
- Helle Høiby m.fl.: Fællesskab mod mobning. Klassemødet – grundlag for trivsel; Dafolo, 2008
- Helle Høiby: Ikke mere mobning: værktøjer for lærere og pædagoger; Dafolo, 2009
- Dorthe Rasmussen: Fri for mobberi – sådan gør vi; Red Barnet 2007
- Red. Jette Kofoed, Dorte Marie Søndergaard: Mobning: sociale processer på afveje; Hans Reitzel, 2009
- Robert Thornberg: Det sociale liv i skolen: socialpsykologi for lærere; Hans Reitzel, 2009
- Jørn Jørgensen: Er du med mod mobning? : 42 veje til bedre trivsel; DCUM, 2006

Hjemmesider om mobning

www.sammenmodmobning.dk

www.redbarnet.dk/mobning

www.boerneraadet.dk/temaer/mobning

www.redbarnet.dk/mobning

www.mobbeland.dk

www.bornsvilkar.dk (børns vilkår skoletjeneste udbyder trivselsforløb hovedsageligt for mellemtrinnsklasser)